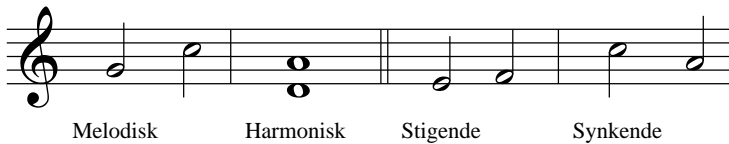

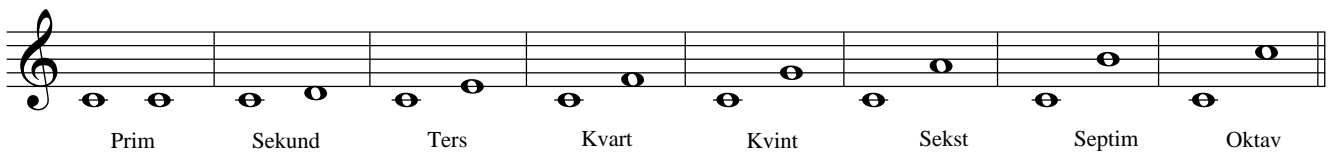
Intervaller

Et Intervall er avstanden mellom to toner.

Et intervall kan være melodisk - to toner etter hverandre som i en melodi, eller harmonisk - to toner som klinger sammen som i en akkord (harmoni). Melodiske intervaller kan være stigende eller synkende.

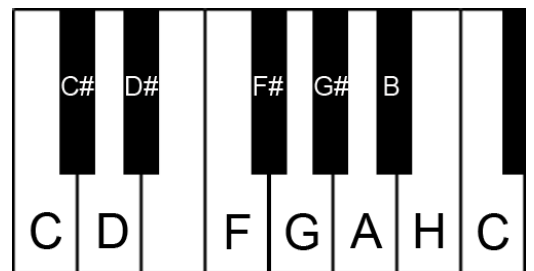
Hovedintervallene

Oftre trenger vi en mer presis betegnelse. Se på disse to tersene:

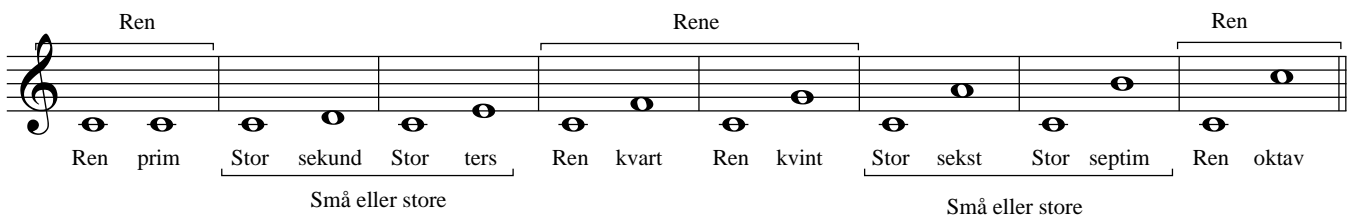

Begge intervallene er terser, men det første E - G består av 3 halve trinn mens det andre F - A består av 4 halve trinn. Den første tersen er liten mens den andre er stor

Rene, store og små intervaller

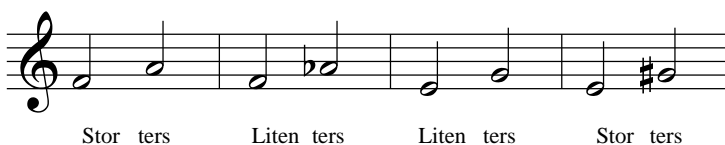
Prim, kvart, kvint og oktav er rene intervaller. Sekund, ters, sekst og septim er små eller store. Alle intervaller fra grunntonen i en durskala (som ovenfor under Hovedintervallene) er rene eller store.

To måter å huske hvilke intervaller som er rene og hvilke som er små eller store:

1. Intervallene ytterst (først og sist) og i midten er rene - de andre små eller store.
2. De intervallene som har **S** i navnet er **S**må eller **S**tore - de andre er rene.

Et lite intervall som heves et 1/2 trinn blir stort og motsatt.

Men hva hvis en liten ters senkes? Blir det da en stor sekund? - *nei* (Men det vil *klinge* som en stor sekund).
Et intervall får navn ut fra hvordan det er notert og ikke hvordan det klinger (så lenge intervallet står på noter).

Et rent intervall kan aldri bli stort eller lite - et stort eller lite intervall kan aldri bli rent!

Å gjenkjenne intervaller

Det kan være lurt å forbinde de ulike intervallene med en sang. Her følger en oversikt over sanger som begynner med intervallene innen en oktav. Øv på å gjenkjenne disse:

Liten sekund	1/2 trinn	Jag vet en deilig rosa
Stor sekund	1 trinn	Lisa gikk til skolen
Liten ters	1 1/2 trinn	Når mørket no har senka seg (Lys og varme)
Stor ters	2 trinn	Alle fugler
Ren kvart	2 1/2 trinn	Napoleon med sin hær + Å jeg har ingen bondegård
Tritonus *	3 trinn	Maria (West Side Story)
Ren kvint	7/2 trinn	Bæ bæ lille lam
Liten sekst	8/2 trinn	Love Story
Stor sekst	9/2 trinn	Du grønne glitrende tre + Å Vestland Vestland + My Way
Liten septim	10/2 trinn	The Winner Takes It All (Abba) + There's a Place (somewhere - west Side Story)
Stor septim	11/ trinn	Take On Me (AHA)
Ren oktav	12/2 trinn	Kanskje kommer kongen + Somewhere Over The Rainbow

*Tritonus - Tre hele trinn. Dette intervallet kalles også for djevel-intervallet og er ikke rent, heller ikke stort eller lite. (Hvilket betyr at det finnes enda flere varianter). Tritonus er avstanden fra f.eks C - F# (forstørret kvart) eller C - Gb (forminsket kvint).

Forstørret og forminsket intervall

Hvis et lite eller rent intervall (f.eks liten ters) senkes blir det forminsket.

Hvis et stort eller rent intervall (f.eks stor sekund) heves blir det forstørret.

Alle intervaller kan altså bli forstørret eller forminsket. Intervaller kan også bli dobbelforstørret/forminsket: I siste takt ovenfor (F - A#) - hvis F hadde blitt senket til Fb ville intervallet blitt enda et halvt trinn større - altså dobbelforstørret.

Presisering

Så lenge intervaller står på noter (eller forkommer i en tonal sammenheng) er det plasseringen som bestemmer navnet på intervallet.

For å bestemme et intervall glemmer du først alle fortegn og bestemmer hovedintervallet - deretter ser du på fortegn for å finne ut om intervallet er lite, stort, rent eller forminsket/forstørret - husk eventuelle faste fortegn.

Når et intervall er utenfor tonal sammenheng/ikke notert brukes ikke forstørret/forminsket - Du kan ikke høre om pianisten spiller C - E eller C Fb.

Tritonus-begrepet (f.eks C - F#) brukes likeledes når du ikke kan bestemme om intervallet er forstørret kvart eller forminsket kvint.

Huskeregul for kvart og kvint:

Uten fortegn er alle kvarter og kvinter rene *unntatt* mellom F og H (Stigende fra F til H er fst. kvart, fallende fra F til H er frm. kvint).

Større intervaller

Intervallene fra C1 til D2 (oktav + sekund) kalles None. Oktav + ters kalles desim, oktav + kvart kalles undesim, oktav + kvint kalles duodesim. Disse beandles på samme måte som om du tar vekk en oktav. None og desim er små eller store, undesim og duodesim er rene - som utgangspunkt.